

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLTEK

XVI. évfolyam,
4628. szám

4 oldal,
20 bani

1960.
január 23,
szombat

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

Az állatállomány fejlesztése a bőség és jólét egyik forrása

Mint ahogy az RMP KV decemberi plenáris ülésének dokumentumai hangsúlyozzák, mezőgazdaságunk ez évi legfontosabb feladatának az állattenyésztés fejlesztésének kell lennie. Noha mezőgazdaságunk szocialista egységei az elmúlt években már elérték bizonyos eredményeket, állattenyésztésünk még mindig jóval alatta maradt a rendelkezésünkre álló lehetőségeknek. Olyan erős kollektív gazdaságokban, mint a vingai, kisiratosi és világosi, költséges istállókat emeltek, szarvasmarhákat tartottak be az építkezésekre, ahelyett, hogy az összeg nagy részét tenyésztőállatok vásárlására fordították volna. Rajonunk legtöbb kollektív gazdaságában az a helytelen nézet uralkodott, hogy hosszú évtizedekig tartó, vasbeton alapokon nyugvó istállók építésének. Az ilyen építkezések száz-ezreket emésztettek fel. Végül például egy száz fős helyes szarvasmarha istálló felépítése mintegy 400.000 lejbe került. Hasonló a helyzet Ujzsimándon, Andrei Sagunán, Vladimirescun, Világoson és más kollektív gazdaságokban is. S a felépült istállók részben üresek.

Legfőbb ideje, hogy kollektív gazdaságaink vezetőtanácsai megfontolják a mezőgazdasági állattenyésztés fejlesztését. A mezőgazdasági állattenyésztés fejlesztése a bőség és jólét egyik forrása. A mezőgazdasági állattenyésztés fejlesztése a bőség és jólét egyik forrása. A mezőgazdasági állattenyésztés fejlesztése a bőség és jólét egyik forrása.

delme volt, így tehát nem tehetünk érdekelteket abban, hogy növeljük az állatok hus- és tejhozamát.

Kollektív gazdaságaink vezetőtanácsainak határozott intézkedéseket kell fogadatosítani az állattenyésztés fejlesztésére, különösen a fejőtehenek számának növelésére. Az 1960-as évi tervet már arról tanuskodnak, hogy csaknem minden kollektív gazdaság vezetőtanácsa szem előtt tartja pártunk utmutatását, az állattenyésztés fejlesztése érdekében. Ez azonban nem elegendő. A vezetőtanácsoknak és a kollektivistáknak át kell érezniük, hogy az állatállomány gyarapítása népgazdaságunk fejlesztésének, a dolgozó nép életszínvonalának emelésének egyik igen fontos tényezője. Eppen ezért már most, az év első napjaitól kezdve, mindenütt hozzá kell látni az állattenyésztés fejlesztéséhez, az állatok hozamának növeléséhez, hogy ezáltal minél több húst, tejet és tejterméket adjunk dolgozó népünknek.

A kollektív gazdaságok párt-vezetői kénytelenek a mezőgazdasági állattenyésztés fejlesztését a gazdaságok vezetőtanácsait a tervfeladatok megvalósításában, hogy ebben az évben az állattenyésztés a bőség és a jólét egyik forrásává váljék.

Az ifjak tanítója

Sepreusan Ioan, a Ranghet traktoros, kiváló szakember. Arra is nagy súlyt helyez, hogy a hozzá beosztott tanulókkal mind elméletileg, mind a gyakorlatban alaposan foglalkozzék. Sabau Dumitru tanuló már eddig is szép előmenetelt mutatott a mester Sepreusan Ioan kijelentette: „Jó szakmunkás lesz belőle.”

Olcsóbb, jobb lakásokat

Az RMP KV 1959. december 3-5-i plenáris ülése célkitűzéseinek megfelelően ez évben a beruházások volumene — köztük az építkezésekre fordított beruházások értéke — jóval túlhaladja az elmúlt évi szintet. Jelentős pénzügyi és anyagi alapot irányoztak elő a szocialista ipar és mezőgazdaság fejlesztésére, a kultúra, az oktatás és az egészségügynek anyagi alapjainak szélesítésére. A lakásépítkezések terén ez évben 31.000 lakás készítését irányozták elő, azaz másfélszer

többet, mint az elmúlt évben. Az építők legfőbb feladata jelenleg, hogy csökkenték az önköltséget, valamint az építkezések idejét, kényelmes, mutatós lakásokat készítsenek és építészeti szempontból megvalósítsák a városok külsejét. E feladatok teljesítése nagy mértékben az építelő, a tervező és építész közötti együttműködéstől, a beruházások felhasználására irányított valamennyi tervező közötti összhang megerősítésétől függ.

Megváltozik városunk képe

1959-től kezdődően a városi néptanács a vállalatok útján igen jelentős alappal rendelkező, amelyet lakásépítkezésre használhat fel. A néptanácsnak, mint építelőnek mindenekelőtt meg kellett határoznia az új építkezések helyét. Ez nagyon fontos, mivel hozzájárul a városkép tisztításához.

Az Artileriei utcában épített tömbházaknál nyert tapasztalatok alapján igyekeztünk jó megoldásokat keresni, amelyekkel hozzájárulhatunk a város szépítéséhez. Ennek értelmében hozzá kezdtünk hat épület készítéséhez a város központjában, a Barbusse és Aleco Russo utcában, a Lenin körút folytatásán, amely a város második nagy főutvonala és ugyanakkor egyik legszebb utcája. Ugyancsak a Lenin körút mentén kezdődött egy háromemeletes, 40 lakrészes tömbház építését.

Jó tervek, kényelmes, olcsó lakások

Az építkezések helyének kijelölése után a tervező feladata, hogy jöminőségű, a helyi viszonyoknak megfelelő megoldásokat tartalmazó és csökkentett önköltségű terveket dolgozzon ki.

A városi néptanács tervezői munkaközössége, amely a tartományi tervintézethez tartozik, általában a gazdasági és pénzügyi mutatószámok tiszteltetésével készítette el a dokumentációt.

Hírek a fafeldolgozó vállalatból

Fejlesztik az üzemet

A vállalat múltévi össztermelési tervét 101 százalékkal, árutermelési tervét 103,4 százalékkal teljesítette. A 18 százalékkal megnövekedett tervelőirányzat az új esztendőben még nagyobb feladatokat ró a vállalat munkaközösségére.

Az új feladatok teljesítése érdekében az idén nagy gondot fordítanak az üzemfejlesztés kérdéseire is. Ez évben a saját villanyhálózat biztosítása céljából új, 150 lóerős villanygenerátort helyeztek üzembe. A termelő kapacitás növelését szolgálja a folyamatban lévő új kazán beszerelése is, amely a gőzölést és szárítást tökéletesíti.

A megnövekedett feladatok egy részének teljesítése a parketta részleg dolgozóira hárul. Itt is korszerűsítik a berendezést, a közeljövőben új parketta gépet szerelnek fel.

Új részleg alakul

Rajonunk egyre fejlődő szőlő termesztése nyomán felmerült a nagy űrtartalmú hordók gyártásának szükségessége. Mivel a fafeldolgozó vállalatban kedvező feltételek mellett, aránylag kevés befektetéssel elvégezhetik az ilyen 3500—5000 literes hordók gyártását, úgy tervezték, hogy az idén hordó-részleggel bővíti a vállalatot.

Arad dolgozói lelkesen köszöntik a szovjet tudomány és technika legújabb világraszóló diadalát

A béke szolgálatában

A Muresul cipőgyár dolgozói a rádióból és az újságokból szereztek tudomást a szovjet tudomány és technika újabb győzelmeiről. A többlépcsős nagyobb hordképességű ballisztikus rakétának a Csendes-óceán irányába való felbocsátása gyarunk dolgozói között is nagy visszhangra talált. Ez az esemény újabb bebizonyította a szovjet tudomány és technika

tiikus rakétának a Csendes-óceán irányába való felbocsátása gyarunk dolgozói között is nagy visszhangra talált. Ez az esemény újabb bebizonyította a szovjet tudomány és technika

nika felsőbbrendűségét, ellenében a kapitalista országokkal, ahol a tudomány és technika háborús célokat szolgál. A szocialista országok — élen a Szovjetunióval — több alkalommal bebizonyították békeóhajukat a azt, hogy a tudomány és a technika ezekben az országokban a társadalom fejlődésének, a dolgozó nép életszínvonalának emelésének szolgálatában áll. Búcsuként, a béke ügyét szolgálják. Ezért tisztá szívvel üdvözlöm a szovjet tudomány és technika legújabb korszakalkotó sikerét.

Üdvözlöm a szovjet tudomány újabb sikerét

Lelkes híve vagyok a modern tudománynak és technikának. Eppen ezért nagy hatást gyakorolt rám a TASZSZ 1960. január 8-i közleménye, amely sorozatos rakétafelbocsátásokat jelentett be. Lestem, vártam azt a napot, amikor újabb hír érkezik az első hatalmas ballisztikus rakéta felbocsátásáról a Csendes-óceán irányába. Most, amikor értesültem erről, örömtől tellett el. A Szovjetunióban rohamosan fejlődik a béke szolgálatában állított tudomány és technika. Ez ékes bizonyítéka a kommunizmus építő szovjet emberek korszakalkotó kezdeményezéseinek, békeóhajának.

Meggyőződésem, hogy ezek a nagyjelentőségű kísérletek, a béke ügyét szolgálják. Ezért tisztá szívvel üdvözlöm a szovjet tudomány és technika legújabb korszakalkotó sikerét.

Mittelman Alfréd,
a Teba-gyár igazgatója

Usca Mihai,
a Muresul cipőgyár munkása

Jelentős hozzájárulás a tudomány előrehaladásához

Az egész világ közvéleményét fokozottan foglalkoztatja a Szovjetunió előre bejelentett újabb rakétafelbocsátásai. Ennek a sorozatnak első kísérletét hajtották végre január 20-án este, amikor a Csendes-óceán irányába több lépcsős ballisztikus rakétát bocsátottak fel. A rakéta utolsó előtti lépcsője, az utolsó lépcső makettjével együtt a megállapított pályán haladva, több mint

26.000 kilométer óránkénti sebességet ért el és a megállapított terepben érte el a Csendes-óceán felszínét. Hangsúlyoznunk kell a szovjet tudománynak újabb kettős győzelmét. Egyrészt: az utolsó lépcső makettje a kijelölt terep közelében érte el a tenger felszínét, másrészt pedig: áthaladt a légkör sűrű rétegein anélkül, hogy eléget volna.

Közel van már az az idő, amikor az ember szemével is megfigyelhetjük naprendszerünk más bolygóit is.

A dolgozó emberek milliói a Szovjetunió újabb sikeres rakéta-kísérleteiből kétségbevonhatatlanul megállapíthatják, hogy a szovjet tudomány és technika a világon az első helyen áll. Az iskolai oktató-nevelő munka gyakorlatában óriási szerepük van a kísérleteknek, mivel az ifjú nemzedék kommunista nevelését a példányszerű erejével támasztják alá. Üdvözljük a Szovjetunió tudósait és műszaki dolgozóit, akik a tudomány előrehaladásához ismét ilyen nagymértékben járultak hozzá.

Szlahotka István,
az 1. számú „Ion Slavici” középiskola fizika tanára

A Tudományt és Kulturát Terjesztő Társaság

Temesvár tartományi fiókja vasárnap, január 24-én 11 órakor előadást tart az RNK gazdasági fejlesztésének főbb feladatai 1960-ban címmel. Előadó: Trasca Ovidiu egyetemi lektor (Bukarest).

Újabb nagy lépés

Korunk az alkotó, dolgozó, termelő emberek felszabadulásának, a szocializmus diadalának kora. A szocializmus felsőbbrendűségének naponta tanúi lehetünk. A világ első szocialista országa, a Szovjetunió nemcsak a több termelésben, a népi életben, de a tudományban is olyan áttörő fejlődést ért el, amelyet nem képes versenyezni a kapitalizmus legfejlettebb országai, az Amerikai Egyesült Államok sem.

Amíg még tegnap csak álomnak, vagy a távoli jövő valószínűségének hittünk, az ma már megvalósult. Még alig öt évvel ezelőtt is a nagy és merész fantáziájú Jules Vernehez hasonlítottunk mindazokat, akik a Holdra való utazásról beszéltek. A tudósok közül is egyike — a beavatlanok — legkevesebb egy fél évszázad múltán remélték csak az első komoly kísérleteket arra, hogy az ember alkotta rakéta eljuthasson legközelebbi égitestünkre, a Holdra.

S ma már a szovjet tudósok és közléseik nyomán az egész világ birtokában van annak a tényképletnek, amit a nemrég felbocsátott önműködő szovjet űrholdnak készített és juttatott el megalkotóihoz.

Az emberek földi méretekben való gondolkodásának és elképzeléseinek korlátait levetve, feszült érdeklődéssel kísérik nyomán a szovjet tudomány nagy, korszakalkotó diadalát. S ki ne ült volna leplezetlen várával a rádiószűrő mellett újabb híreket várva az űrkutatásról.

Az újabb mesterséges hold felbocsátásának híre he-

lyett szükségű bejelentést röptető világba a rádió s ismeretett a sajtó. A szovjet tudósok megkezdik a naprendszer távoli bolygóira is eljutni képes, nagyobb mesterséges holdakat szállító rakéták kísérletezését.

Mindenekelőtt a nagy célzati pontosság tűnt fel, mert mindegyik csak elméletben tartottak lehetségesnek, hogy ekkora távolságra ilyen csekély eltéréssel célba lehessen találni. A másik, ami legalább olyan fontos: a rakéta utolsó lépcsőjének makettjét sikerült úgy elkészíteni, hogy áthaladjon a légkörön anélkül, hogy a nagy súrtódás révén keletkezett hő miatt elégne. Ezzel már sikerült a soronkövetkező nagy problémát, a rakéták bizonyos részének Földre való visszajuttatását is megközelíteni.

Ezzel újabb nagy lépést tett a szovjet tudomány az ember világűrutasának megoldása felé, hiszen az egyik legnagyobb nehézség éppen a visszajuttatás kérdése volt. Rövid, szűkszavú a közlést jelentés, de az egész világon úgy tartják számon, mint az űrkutatás újabb nagyjelentőségű szakaszának kezdetét. S e nagyzerű kezdetet rövidesen újabb ragyogó sikerek követik.

Péterfi Árpád

Szorgalommal — ügyességgel

Bondár Teréz a préselt fésűk utolsó munkafázisát végzi, nagy szorgalommal és ügyességgel. Tőle függ, jelszik-e majd a fésű, elég finom s fényes-e? E munkafázis a gyorsaság mellett kitartást is követel s mindez nem hiányzik Bondár Terézről. Kis asztalkán fekszenek előtte a „simitásra” szánt fésűk, innen veszi egymásután majd, amikor befejezte munkáját, átadja őket a rakárnak.

A belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése — az alapszervezet tevékenységének középpontjában

Az RMP Központi Vezetősége 1959. december 3-5-i plenáris ülése megvitte a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdését. A belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll. Az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése. Az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése.

PARTIET

Az RMP Központi Vezetősége 1959. december 3-5-i plenáris ülése megvitte a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdését. A belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll. Az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése.

Az RMP Központi Vezetősége 1959. december 3-5-i plenáris ülése megvitte a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdését. A belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll. Az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése.

Az RMP Központi Vezetősége 1959. december 3-5-i plenáris ülése megvitte a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdését. A belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll. Az alapszervezet tevékenységének középpontjában áll a belső erőntalékok feltárásának és hasznosításának kérdése.

Süti András

A NYUGALOM BAJNOKA

István vacsorát kért került haza. Két új nyilatkozatot hozott a székében, s olyan kedve támadt, minden házi munkát ő akart elvégezni. Vízet hozott a kútról, fát vágott, enni adott a malacoknak. De hogy az öreg megvárta, elkomorult. Lukács Dani nem mert előhozakodni azzal, hogy eladta a földet. „Ebből úgyis baj lesz, István! Ezt ugyem tudom elrendezni!” — gondolta, s mind azon törte a fejét, miként hozhatná helyre más oldalról a becsületét. Elfogta a vágó, hogy valami nagyot hősiessé cselekedjen a falut. Elképzelte: ha megtámadná az alapszervezet irodáját, ahogyan az első választások idején tették a malacokat, amikor őt is halálra keresték — ő, akkor az életét is odaadná, nem sajnálna és bebizonyítaná az igazat. Akkor nem mondhatná többé senki: „elenségnél volt”. Meghajlta a fejét az emléke előtt, és István is elismerte: „valószínű, ugyanazt akarta, amit mi, de másféleképpen akarta csinálni. Lassabban és megdöntöttek.”

S mind jobban belegabalyodott a saját előző emlékének a feldolgozásába. „Erősebb ember volt, megvárta, hogy becsapja a falat, pedig csak jól akart. Aki hozzá fordult, az töle fürt kézzel sohase ment el. Senkinek sem mondta: nem értelek, milyen nyelven beszélsz. Nem mondta: edd meg, amit főztél, s nem biztatott senkit a kupaek nyelvére: kanarj kurta, neked is lesz. Haj, haj!” Nagyon megsajnálta magát ezen az estén. S így szól Istvánhoz: — Fiam, adjatok nekem más

feladatot. En Dudás Bercl nem tudom megvárni. — A feladatot nem főlem kapta. — Te találd ki, hogy velem így csúszgolyóztok... — A feladatot az alapszervezettől kapta. A hónap végén be fog számolni róla... Aztán, aki nem hajtja végre... — Azzal mit csináltok? — Látja, édesapám? Maga már így beszélt. Mit csináltok? Azt mondja: ti, meg én. Maga már külön pártot jelent az alapszervezetben. De én többet nem vitatkozom. Ennekem fáj a fejem, ha ez a kérdés szóba kerül. Oszálja úgy, ahogy jó nekem látja... István észrevette, hogy az öreg a reátró feladat miatt kisze megzavarodott. A bizonytalankodását jó jelnek vélte, s bár nem volt meggyőződve róla, hogy helyesen cselekedett, azt remélte, valami haszna lesz belőle.

Igy hát néhány napig újra csend volt a házban. István azt gondolta, csendben érik az öreg, mint a búbec a napon, s nem zavarta. Azt remélte, hogy rövid idő alatt még legalább tíz parasztot beszerveznek, és ez is hatással lesz rá, megdöntöztetja. S valóban, újra nekilendült a szervező munkának. István rájött, hogy ha kiválaszt magának egy embert, s nem hagyja, hogy amit egyik napon elmagyarázott neki, azt másnap a rémhírterjesztők, pletykatorozók, a bizonytalankodók s a kőzséi gazdákodás nyílt ellenségei az ellenkezőjére fordítsák — sokkal könnyebb a szervezés. Így irat-ta be az egyik középparaszttól

zolja. — tevékenysége eredetmennyel járt. Magyarai Amália szintén azok közé tartozott, akik késlelt a munkából, vagy fegyelmeztetnek voltak. Tóth József párttag nevelőmunkája nyomán Magyarai Amália a legerősebben megváltoztatta magatartását. A kommunista elvárásnyu tevékenységének eredménye annak tulajdonítható, hogy személyes példamutatásával élén jártanak a munkában. Budi György, Gáll József, Nemes Mária, Kárafia Julia és az alapszervezet többi tagja személyes példamutatásával kiérdemelte a párttagoktól dolgozók bizalmát és megbecsülését. Ez a magyarázata annak, hogy az üzemsztyál dolgozók követik a kommunista példáját.

A kölcsönös segítségnyújtási módszer még szélesebb körű kiterjesztésével, a munkafegyelm tovább megváltoztatásával az alapszervezet hozzájárul ahhoz, hogy az üzemsztyál egyetlen dolgozója se maradjon el a munkától. Ezt a problémát egyébként a 3-as 4-es szövedő pártalapszervezete egyik legfontosabb feladatának tekinti.

Hegedű István

JÓL DOLGOZTAK

Herczeg Mária, Vormíttag Rozália, Marie Anna és Mátyás Ilona a Vörös Trükdgyár konfekció osztályának brigádtagjai azért mosolyognak ilyen derűsen, mert a hónapban különösen jól dolgoztak.

Lelkes, példamutató munkájukkal most is — akárcsak az elmúlt esztendőben — jelentősen hozzájárultak az osztályuk jóhírnevének öregbítéséhez, a gyár termelési tervének teljesítéséhez.

A 3. számú elemi iskolában szülői értekezletet tartottak

Csütörtökön délután az Oltuz utcai 3. számú elemi iskolában szép számmal gyűltek össze a szülők, hogy meghallgassák a szülői bizottság jelentését, a tanárok és tanítók észrevételeit a gyermekek tanulását és előmenetelét illetően.

Galea Pavel, az iskola igazgatója értékelte az iskola tevékenységét s a többi között rámutatott, hogy a nyáron országos kirándulást, az év megkezdése után pedig vidám utasok versenyt rendeztek a 3. számú iskola növendékei. A Vidám utasok versenyben két iskolával szemben az első díjat nyerték. Ezután a szónok rámutatott néhány szervezési kérdésre, kérte a szülőket, hogy működjenek együtt a tanárokkal még jobban, mint eddig.

Manoliu Dumitru tanár a nevelés kérdéseit dörböröztette ki és példákkal igazolta: egyes szülők még nem fordítanak elég figyelmet gyermekük helyes nevelésére. Dicsérte azokat a szülőket, akik nem felekednek meg szülői kötelességükrol és szülői bizottság keretében értékes munkát fejtnek ki.

Előkészületek az 1960 évi kollektív szerződés megkötésére

A Fierarul gyárban

A kollektív szerződés kérdéseivel foglalkozó hét albizottság a napokban, az egész gyárat átíngó központi bizottsággal együttesen elkészítette az 1960 évi kollektív szerződés javaslatát. A tervezetben foglalt pontok legnagyobb része olyan fontos kérdéseket tárgyal, melyek a termelés növelését, a munkakörülmények megjavítását, a dolgozók gazdasági-kulturális színvonalának emelkedését célozzák. A műszaki-szervezési intézkedések között szerepel a többi között a szerszámműhely megnagyobbitása és új raklár építése. A butorzár szerelésnél javasolják a szalagrendszer bevezetését, ami lehetővé teszi a munkatérmekekénység növelését. A gépek jobb kihasználása érdekében átalakítják az esztergapadokat, hogy azok teljesítőképessége emelkedjék.

A munkavédelmi intézkedések között találhatók a 3-as és 5-ös részlegekben a reontényvilágítás bevezetése, az 5-ös részlegen a szállítási megköny-

nyítése végett felvonó készülék felszerelése, a 4-es részlegen a présgépeknel emelőcsiga alkalmazása a nehezebb munkadarabok szállítására. Rövidesen a dolgozók elé terjesztik a bizottságok által készített tervezetét, hogy javaslataikkal kibővítsék azt.

Az Alimentara Helyi Kereskedelmi Szervezetnél

szakszervezeti csoportgyűléseken az elmúlt napokban ismertették a kollektív szerződés kérdését. Miután az egyes tejezekkel foglalkozó albizottságok összeállították a tervezetét, azt a dolgozókkal is megismertették. A tervezetben többek között új egységek, mint: péktermékek, husipari

termékek stb. árusító üzletek — létesítése szerepel. Ebben az évben egy önkiszolgáló üzletet is létesítenek Aradon — amint azt a kollektív szerződés tervezete javasolja. A dolgozók szakismeretelenek bővítése céljából két szaktanfolyamot szerveznek. Azonkívül — a javaslat szerint — több ízben tapasztalatcserét tartanak a közönséggel a kiszolgálás megjavítása érdekében. A tervezet ismertetése után a vállalat dolgozó javaslatakat tesznek a kollektív szerződés pontjainak kibővítése céljából. Az elmúlt három nap alatt nem kevesebb, mint 39 javaslat érkezett az albizottságokhoz, melyekben a dolgozók észrevételeiket közlik a munka megjavításával kapcsolatban.

Rádióműsor

Szombathely, január 23.

BUKAREST I. 5: Hírek, időjárásjelentés. 5.15: Rómán népi muzsika. 5.45: Reggeli torna. 5.55: Orvosi tanácsadó. 6: Hírek. 6.15: Falurádió. 6.30: Hazafias dalok. 6.45: Vidáman köszönt a pionír! 7: Hírek, központi sajtószemle. 7.15: Könyvnyüzene. 8: Miről innak a mai lapok? 8.30: Rómán népi énekek és táncok. 9: Rejtélyes hangverseny. 9.40: A baráti országok énekeiből. 10: Anyanyelvünk. 10.10: Könyvnyüzene. 10.30: Iskola és élet. 11: Hírek. 11.03: Kamarazene. 11.45: Folyóirat szemle. 12: Könyvnyüzene. 12.20: Sportalbum. 12.30: Népi melodíák. 13: Hírek. 13.05: Keríngő hangverseny. 14: Olténiai népzene. 14.20: Szimfonikus költemény. 14.41: Rómán forradalmi énekek. 15: Hírek. 15.10: Zenei utmutató. 15.40: Operamuzsika. 16.15: Itt Moszkva beszél! 16.45: Rómán népzene. 17: Hírek. 17.25: Rapszodiák. 18.30: Népek zenéjéből. 19: Hírek. 19.05: Táncczene. 20.10: Nemzetközi kérdések. 20.20: Jóéjszaka, gyerekek! 20.30: Szatira és humor. 22:

Hírek, sport. 22.30: Kamarazene. 23: Táncczene. 23.52: Hírek. BUKAREST II. 14: Hírek. 14.07: Szórákóztató zene. 15: Balett-muzsika. 15.30: Ifjúsági békadalok. 16: Hírek. 16.15: Könyvnyüzene. 17: A falu új életéből. 17.35: A hét dalaiból. 17.45: A tudomány a béke szolgáltatásában. 18: Hírek. 18.05: Fuvósindulók. 19: Népi táncok. 19.30: Operamuzsika. 21: Hírek. 21.15: Népdalok. 22: Táncczene. 23: Hírek. 23.15: Szimfonikus zene. 23.50: Táncczene.

Értesítés

A 3-as számú középiskola igazgatósága az érdekeltek tudomására hozza, hogy az esti liceum és a látogatás nélküli tagozat VIII. osztályába (iratkozók részére szervezett előkészítő tanfolyamot kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken délután 5 órai kezdettel tartják az iskola Kálvin János utca 22 szám alatti épületében.

HIRDETÉSEK

Szimfonikus hangverseny

Az aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, január 23-án este nyolc órakor a Kulturpalota nagytermében tartja az évad XVII. szimfonikus hangversenyét. Műsorán: L. Proleta: Szünidei napok — szvitt; Rachmaninov: Variációk egy Paganini

témára zongorára és zenekarra; Brahms: II. D-dur szimfónia.

Vezényel Tadeus Krzyzanowski. Közreműködik: Valentin Gheorghiu érdemes művész.

Bérlet részére a 17-es számú szelvény érvényes. Jegyek az ügynőkségnél.

Az Aradi Állami Színház mősora

Szombaton, január 23-án este fél nyolc órakor: Taifun. Vasárnap, január 24-én délután fél négy órakor: Titanic Vals, este fél nyolc órakor: Marela aventura a lui Tom Sawyer. Az előadások pontosan kezdődnek. Jegyek elővételben az ügynőkségnél.

A Prichindel aradi bábszínház mősora:

Szombaton január 23-án délután 4 órakor: O aventura pe Mississippil. Vasárnap, január 24-én délután fél 11 órakor: Luminita in tara negurilor; délután 4 órakor: O aventura pe Mississippil. Jegyek elővételben a jegyirodában (füttött terem).

Közlemény

Az aradi I C I L vajgyár közli az érdekeltekkel, hogy az

élelmiszeripari felső oktatás részére hallgatókat keres

A felsőoktatási intézményekbe való felvételi feltételeknek megfelelő ifjak a vállalat személyzeti osztályán január 29-ig jelentkezhetnek

Láttuk...hallottuk...olvastuk

„Szinan” az első mágneses iránytű

Az ősi Kínában Cin Si-huan fővárosában hatalmas palota épült. A palota legérdekesebb része az északi kapu volt, amely a legenda szerint megvédte a császárt a kellemetlen, hivatalos vendégektől. Ha olyan ember közeledett a kapuhoz, akinél kés volt, ellenállhatatlan erő vonzotta, egy lépést sem bírt tovább tenni. A kapu az „anya-szeretet kövéből” épült — így hívták a mágneses agyagot, amelyből a császári palota épült. A mágneses agyagot a vasból készítették, ami anyai szeretetből csodálatos vonzerőt gyakorolt a vásra.

A kínaiak felfigyeltek a mágnes hatására, felfedezték ezen ásvány polarizálását és felhasználták a világtér meghatározására. Kínában időszámításunk előtt a III. században elkészítették az első mágneses iránytűt. Az iránytűt „Szinan”-nak, „dél felé vivő”-nek nevezték. A mágneses nyelvvel jól csiszolt lemeze horgosított, úgy, hogy szabadon foroghasson. A lemezen feltüntetették a világtér jelét.

Egy százéves gyárban

A napfényben csillogó hó, a behavazott fák, a téli pompában ragyogó kicsiny park szép keretét szolgáltat az aradi dohánygyár üzem részére. Mert valóságos kis üzem működik itt.

Aki ide lép és végig látogatja a különböző osztályokat, az nehezen hiszi el, hogy ez a gyár immár egy százada működik. Igen, az aradi dohánygyár éppen százszülinője. 1860-ban létesült. Erre az időszakra már csak az egyik, fából épült raktár, no meg az adminisztratív épület emlékeztet. A gyár akkori munkásai már régen nem élnek. De szájról-szájra járó történetek néha egy-egy villanásra felébentik a feledés sűrű látlát.

Erdemes egy pillantást vetni városunk legrégebbi iparvállalatának múltjára, fejlődésére.

A százszülinővel elévült létesített dohánygyárat termésként még távolról sem nevezhetjük gyárnak. Az erjesztési folyamat hat hónapig tartott. A munkát kézíróval vé-

gezték, a munkatermelékenység nagyon alacsony volt. A változásnál mostoha körülmények között, télen is lütelten raktárhelyiségben dolgoztak a száz munkás. Az osztályozásnál elengedhetetlen volt a tapintás. Meggémberedett ujjakkal kellett virradattól-sötétedésig dolgozni.

Az államosítás évében felfeltették le az új gyáregényeket. Ezelőtt 11 esztendővel, február 4-én megkezdte működését az új erjesztő. Az itt termelt munkaféltételek már össze sem lehet hasonlítani a régiéket. Az új erjesztő üzembe helyezésével búcsút mondtak a régebben alkalmazott termelési erjesztésnek, a sanyaru munkakörülményeknek és áttértek a korszerű ipari erjesztésre. Ennek időtartama hat hónapról 14 napra csökkent.

Az utóbbi tizenegy esztendő alatt elismerést, hírnevet vívott ki magának a gyár. Az aradi dohánygyár nevét ismerik a távoli Szibéria cigarettagyárakban, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Belgiumban, Franciaországban. A napokban nevetve jegyezte meg valaki: — Ismernek már minket a földünk keletre, nyugatra és északra látók, és most megismernek a déli is.

A napokban ugyanis egy egyiptomi megbízott nagy mennyiségű dohányra kötött szerződést az aradi vállalat. E hírnévnek igyekeznek eleget tenni a gyár mindhárom részében. A hosszán elnyúló raktárhelyiségekben őrzik a halomba kötött dohányt. Itt készült elő megfélelő csoportosításban Vasile Nicolae irányítása mellett a

dohány erjesztését. Alapos gyakorlati szükséges ahhoz, hogy nedvesség, minőség és fajta szerint csoportosított halmokat küldjenek a megüresedett erjesztőkamrába.

Az erjesztőkamrák hosszú során és az ide tartozó többi teremben már Popescu Maria fiatal technikus veszi át a „parancsnokságot”. Nagy szükség van itt gyakorlatra, figyelemre. Gondos kezelésnek vetik alá az erjesztőkamrába berakott 680–740 halom dohányt. A vezérlő berendezés gépcsoportját irányító diszpécserok közül talán Ionescu Constanța a legfigyelmesebb. A dohány két-heti kezelését követően az érlelő teremben tovább folytatódik, szinte kiegészítődik az erjesztési folyamat. Ebben a teremben már a dohány jellegzetes illata tölti be a levegőt.

Mennyivel más képet nyújt ma az osztályozó munkások csoportja. Tágas, világos teremben, jó munkakörülmények között dolgoznak. A hosszú sorban elhelyezett kis asztalok mellett válogatják, osztályozzák a csomagolásra kész dohányt. Itt már Hügel Mihály mester irányítása mellett készülnek a 70–90 kilós csomagok. Hügel Mihály az idősebb korosztály gyakorlott szakemberei közé tartozik. A jövő hónap közepén lesz 38 esztendeje, hogy itt dolgozik. Majdnem négy évtizedes tapasztalatát a gyár hírnevének öregbítésére fordította.

Ezt tessék a többiek is. Megfelelő osztályba sorolt, gondosan kezelt dohányt indítanak utnak a hazai és külföldi cigarettagyárak felé...

Reicher Eva

Televíziós adás a Holdról

A pulkovói csillagvizsgálóban rendkívül érdekes látvány fogadja a látogatót. Az egyik teremben a televíziós készülék képernyője kráterek, hegyek és völgyek különös világát tárja elénk. Jelenet egy utópisztikus filmből? Nem — helyszíni közvetítés a Holdról!

A csillagvizsgáló intézet erkélyén motor forgatja a távcsövet a Hold irányába. A távcsövön keresztül látható képet kiönleges gépi berendezés vetíti ki felnagyítva a televízió vásznára, a kép így több százszor élesebb, mintha csak a messzelátón néznék. Az égitest megfigyelése és lefényképezése így könnyebb.

A televíziót a világmindenség megismerésének szolgálatába állították.

MUNKA UTÁN

Deák Ferenc és Blabol Tibor ujták a TEBA-gyár műszaki könyvtárában.

Ékszer és órák üzletben

Jelentős eredményt értünk el a múlt évi terjedelmű megvalósításában: 18 százalékkal teljesítettük tervünket — mondja. A múlt évben már 2800 vevőt szolgáltunk ki, míg 1958-ban csak 1700-at. Mindezt jó szervezéssel, a feladatok időben való elkészítésével és pontos kiszolgálással érték el.

A legkeresettebbek a gyűrűk és különböző formájú fűgők voltak.

Milyen új vállalatok várhatók ebben az évben? A vásárló közönség még jobb kiszolgálása érdekében albumot állítottunk össze, amelyben sokféle gyűrű, fűgő, karkötő, brüss, stb. mintát gyűjtöttünk össze, hogy tetszés szerint lehessen válogatni köztük. Ezenkívül készítettünk még aranyóra-tokokat, melyből erre az évre jelentős megrendelésünk van.

Öt aranyműves dolgozik az

üzletben. Egyikük a kisebb-nagygyűrűk és fűgőkkel, a másikat a láncokkal, a harmadik javításokkal és pecsétygyűrűkkel foglalkozik, a negyedik az órákat gyártja. Kosara Géza pedig vezeti a maroknyi munkaközösséget. Pontos és minőségi munkát végeznek mindannyian, amit semmi sem bizonyít jobban, mint az a tény, hogy nagy forgalmat bonyolítanak le nap mint nap.

Az órák részlegén is serény munka folyik. Itt csak javításokkal foglalkoznak. A részleg vezetője Mandl András. Elmondja, hogy a múlt év folyamán lényegesen javult az órajavítások minősége. Ebben az évben további javulást várható, mert újesztorgapadot helyeztek üzembe, amivel minőségi munkát tudnak végezni.

Mind ezek az eredmények bizonyítják, hogy Kosara Géza és Mandl András részlegfőnökök jól végzik munkájukat.

Az orvostudomány újdonságai

UIFAITA MIKROSKOP

A szovjet tudósok újfajta mikroszkópot szerkesztettek, melynek működése a vizsgálandó anyag lumineszcenciáján alapul, rézként, vagy ibolyántul sugárak hatására. Ezzel a mikroszkóppal sokkal rövidebb idő alatt lehet kimutatni a tuberkulózis és más betegségek kórokozóját. Előnye az az is, hogy segítségével alaposabban megvizsgálhatók az élő szövetek és a vizsgálati anyagról fényképfelvétel készíthető.

UI GYÓGYSZER A TUBERKULÓZIS ELLEN

A Bolgár Népköztársaságban két újfajta tuberkulózis elleni gyógyszert dolgoztak ki. Ezek a gyógyszerek: a „Nr 17” melynek erős bacilisölő hatása megátalja a betegségek kifejlődését és a „SAH” készítmény, mely a kezelés második és harmadik hetében mutat jó eredményt.

DOHANYOSOK FIGYELMEBE!

L. M. Sabad, a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiájának levelező tagja munkatársával együtt kimutatta, hogy a dohányfüst rákos daganatok kialakulását elősegítő kátrányanyagokat tartalmaz.

Az amerikai rákkutató-társaság három év alatt 188.000 fős vizsgálatot végzett. Az elhalálozások okait elemezve megállapították, hogy majdnem három-

szor több dohányos halt meg tüdőgyulladásban, mint nem dohányos; közel három és félszer annyi dohányos halt meg gyomorfekélyben, mint nem dohányos; tüdőrákban majdnem tízszeres és gégerákban harmincegyszeres a dohányosok halálozási arányszáma a nem dohányosokkal szemben.

NEHANY JELLEMZŐ STATISZTIKAI ADAI

★ Japánban a lakosság 20 százaléka, körülbelül 20 millió ember nem jogosult orvosi ellátásra.

★ Ugyancsak Japánban 3 millió a tuberkulotikus betegek száma, ezekből 1958-ban 36.000 személy halt meg.

★ A New York Times néhány hónappal ezelőtti cikkében rámutatott arra, hogy azáltal, hogy „az állam nem gondoskodik az egészségügyi ellátásról, 30 millió amerikai nem részesül betegség esetén a szükséges kezelésben”.

Egy perc „holtidő”

A Vörös Trió-gyárban, a legszorgalmasabb munkásokat fényképeztük. Mos Elvira — aki Textima típusú varrógépen dolgozik — beleegyezett ugyan, hogy fényképezzük, de megjegyezte:

— Ez egy perc holtidőbe kerül... s bizony ezt be kell „hozni”.

S miután elkeltant a gép, az élmunkás varrónő ürge ujjakkal csuszattatja az anyagot a gép tülje alá. Egyik ruhaalkatrészt a másik után, úgy, ahogy hosszú idő óta megszokta. Teljesítése 110 százalék. Ez az átlag s az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy hozzá még nem vették vissza a szalag végéről a megvarrott holmit ezzel: „ezt legyen szíves újravarrni”.

S azt az egy perc „holtidőt”, gondoljuk, valahogy csak „behozza”...

A legöregebb fa Vitoson

A vitosoi (Bolgár NK) gazdag erdőt 1860-ban szinte teljesen megsemmisítették a törökök. A fák legnagyobb része ezért fiatal. Öregebb fák a Kneajevói fenyőerdőben vannak. 1910-ben már csak 62 öreg fa volt itt, napjainkban csupán 20–25. Ezek viszont óriási, gazdag koronájú fák.

Vitoso öreg fái közül legérdekesebb Boiana fájából a Szredce menedékházhoz vezető úton van, körülbelül 70 méterrel dél-nyugatra a Petrovika folyótól. Ez a híres „csoda-fenyő”. A fa óriási méretű. Magassága 15 méter, a törzs átmérője másfél méter. Korát több, mint 300 évre becsülik. Csúcsán három elágazás van. A fenyő szokatlan formájú, rendkívül festői.

Reicher Eva

Titokzatos leletek az Amazonas őserdeiben

ban kutatók egy város romjait akadtak, amely némileg megegyezett a régi leletekben leírt romvárossal. Fawcett angol ezredes expedícióját során sokat kereste a romvárosokat. Könyvében leírta azt a kis bazaltbányát, amit Rider Haggard angol írótól kapott, amelyen íráslelek sorakoztak — 14 megegyezett a braziliai régi cserepekben látható jelekkel — a kis község 1753-ban került ki Braziliából. Fawcett később egy braziliai expedíciójáról nem tért vissza, maig sem tudják, mi történt vele.

A hivatalos tudomány megkezdte a titokzatoson véselt egy braziliai hírekkel szemben, míg azután korunkban olyan megfigyelhető adatok kerültek elő, amelyek a legkényesebb tudóst is elgondolkoltatják.

Bernardo da Silva Ramos brazil kutató az Amazonas felső folyása vidékéről mintegy 2800 felírat fényképet és rajzát gyűjtötte össze és ezeket könyvekben kiadta. Ramos nem kevesebbet állít, mint hogy 3000 évvel ezelőtt az ókori Ty-rusból jönni hajósok jártak Dél-Amerikában és az ő kezénymukat őrzik a vételek. Egyes tudósok az indiánok jötteknek, vagy éppen hamisít-

ványának minősítették a leleteket, míg azután 1953-ban egy másik brazil kutató egy 24 méter mély türegben olyan amuletet talált, amelyet a messi ókorban viseltek a földközletemi népek. A kö, amiből faragták, legközelebb Dél-Franciaországban ismeretes. 1954-ben a Mato Grosso-ból egyiptomi véselt kameket hoztak, hieroglifáikat meg tudták fejteni és azoknak vallásos tartalma volt. Az Amazonas torkolat közelében ősi krétai, négy-árboos hajók körvonalait jelölő domborművek kerültek elő. Errekes véletlen, de mélyebb oka is lehet annak, hogy a krétai hajók vizsárlóit és az indiánok vizsárlóit a csiernáit egyaránt Cara-Meguere-nek nevezik. Egy temetkezési urnából jönni üveggyöngyöket és női fűgőket szedtek elő.

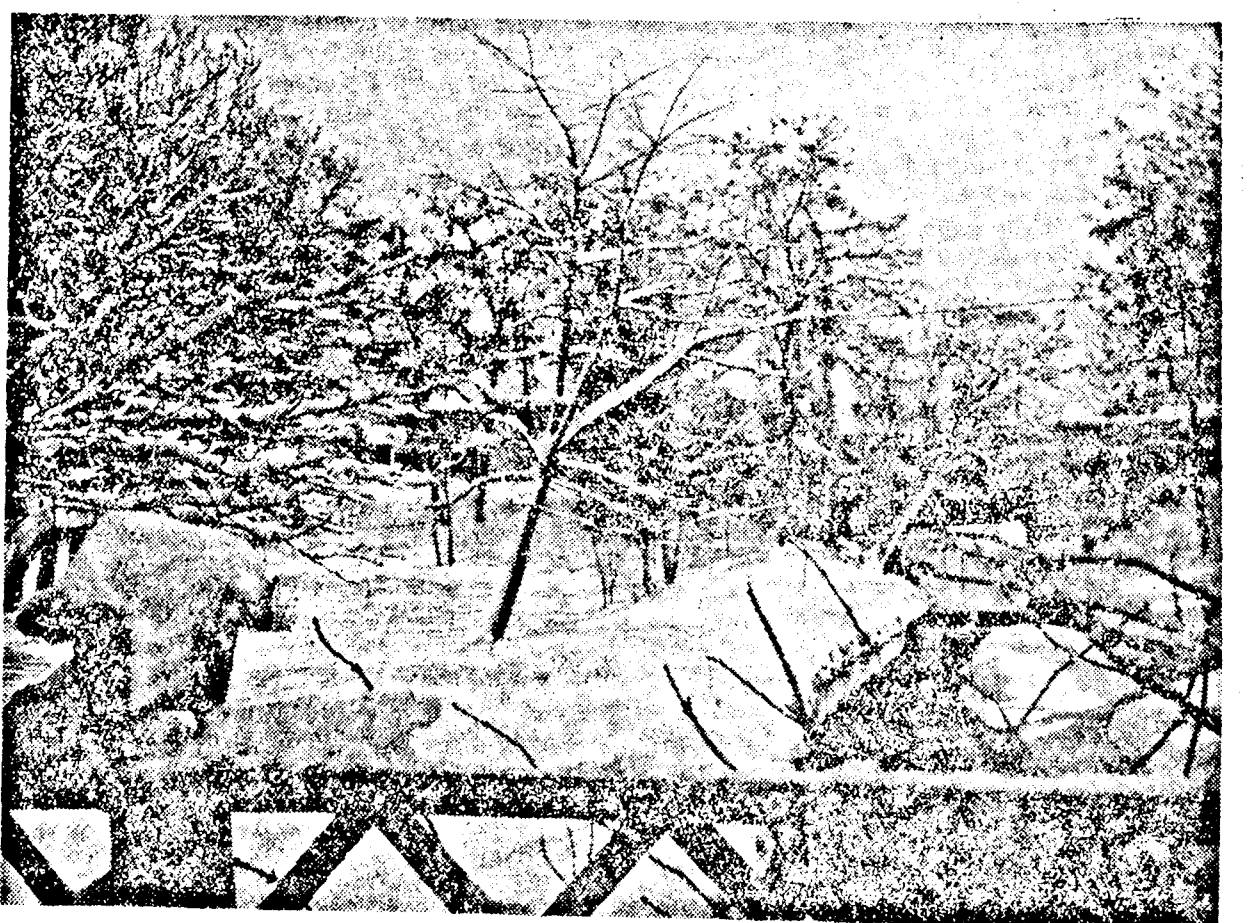
Sokan hiszik, hogy a leltit évezredekben kereskedelmi forgalom lehetett a földközi-tengeri és dél-amerikai partok között. Mások, úgy vélik, hogy mintegy 10.000 évvel ezelőtt szorosabb kapcsolat volt az euráziai és dél-amerikai szárazföld között s erre számos érvel hoznak fel a geológia és földrajz területéről.

Ha arra gondolunk, hogy a dél-amerikai Cuzoo mellett ta-

Huszonégy éves Hamlet

A világon kevés olyan színműs van, aki azzal dicsekedhet, hogy 21 éves korában a Hamlet címszerepében lett ismert művész. Eduard Marcevic, a moszkvai Majakovszkij színház művésze, a szovjet művészek legfiatalabb korosztályához tartozik. Még egy esztendő sincs, hogy a Scespin színházi intézet vizsgaelőadásán az Optimista tragédia Alexejét játszotta. A tehetséges fiatal színész a Majakovszkij színház szerződött és néhány héttel ezelőtt Nyikolaj Ohlopkov, a színház főrendezője rábizta a Hamlet címszerepét.

Bemutakozása hatalmas sikert aratott. A szovjet főváros sajtója az elragadtatás hangján írta Eduard Marcevic Hamletéről. A kritikusok kiemelik, hogy Marcevic Hamletje lázadó lelki, gondolkodó hős, de ugyanakkor magányos ifjú is.

TELI TAI

(Kelen Ferenc felvétele)